

Saura-säätiön Kädentaidot -osaamismerkkit 2025

Askartelu - osaamismerkkit

Esimerkkejä työtehtävistä:

Valmistaa yksinkertaisia askartelutöitä, kuten avaimenperiä, rannekoruja ja kaulanauhoja helmistä ja nauhoista. Korttityöt, koristelee kortteja ja puuesineitä eri tekniikoilla, kuten leimauksilla, kolvauksella. Makramee-työt. Toteuttaa kausikoristeita kierrätysmateriaaleja hyödyntäen.

Aloittelija	Erityisesti osattava: Osaa käyttää perus askarteluvälineitä, kuten saksia ja liimaa, helmiä ja kartonkia.
Harjoittelija	Erityisesti osattava: Osaa käyttää perusaskarteluvälineitä, kuten saksia ja liimaa, helmiä ja kartonkia. Osaa valmistaa yksinkertaisia tuotteita, kuten joulukortteja tai avainnauhoja helmistä valmiiden ohjeiden avulla. Ymmärtää selkeitä askarteluohjeita ja pystyy seuraamaan niitä ohjaajan avustuksella.
Osaaja	Erityisesti osattava: Osaa suunnitella ja toteuttaa monivaiheisia töitä, joissa yhdistyy erilaiset materiaalit ja tekniikat, kuten kierrätysmateriaaleista valmistettavia koristeita, monimutkaisia makrameetöitä ja koruja. Osaa yhdistellä toimivasti useita erilaisia materiaaleja toisiinsa, sopivia tekniikoita hyödyntäen. Pystyy yhdistämään useita erilaisia tekniikoita, kuten helmityöt, makrameen, kolvauksen ja kierrätysmateriaalien käytön yhteen projektiin. Pystyy suunnittelemaan omia, täysin uusia ja uniikkeja töitä, sekä tuomaan luovuuden esiin askartelutöissään.
Huovutus - osaamismerkkit Esimerkkejä työtehtävistä: Huovuttaa pienen pyöreän tai soikean esineen, kuten pallon tai sydämen käyttäen neula-, tai märkähuovutusta ja kiinnittää sen avaimenperäksi. Valmistaa neulahuovutuksella yksinkertaisen koristeen, kuten huovutetun tähden tai sydämen muottia käyttäen (mm. piparimuotti). Valmistaa märkähuovutuksella levyn, josta tekee kaavan avulla kengänpohjalliset. Toteuttaa sekatekniikalla kerroksellisia tauluja.	
Aloittelija	Erityisesti osattava: Tutustuu märkä-, ja neulahuovutukseen. Osaa valita huovutukseen tarvittavat materiaalit ja välineet. Osaa huovuttaa yksinkertaisia, pieniä muotoja, kuten palloja tai levyjä. Ymmärtää huovutuksen perusidean (kutistuminen)
Harjoittelija	Erityisesti osattava: Osaa käyttää sekä märkä- että neulahuovutusta monimutkaisempiin muotoihin ja yksityiskohtiin. Osaa huovuttaa tarkempia ja selkeämpiä muotoja, sekä yhdistää eri värisiä-, ja tekstuurisia villoja. Osaa valmistaa pieniä yksinkertaisia, kolmiulotteisia esineitä, kuten eläinhahmoja tai muita koristeita.
Osaaja	Erityisesti osattava: Osaa suunnitella ja toteuttaa monivaiheisia töitä, joissa yhdistyy erilaiset materiaalit ja tekniikat, kuten kierrätysmateriaaleista valmistettuja koristeita, monimutkaisia makrameetöitä ja koruja. Osaa yhdistellä toimivasti useita erilaisia materiaaleja toisiinsa, sopivia tekniikoita hyödyntäen. Pystyy yhdistämään useita erilaisia tekniikoita, kuten helmityöt, makrameen, kolvauksen ja kierrätysmateriaalien käytön yhteen projektiin. Pystyy suunnittelemaan omia, täysin uusia ja uniikkeja töitä, sekä tuomaan luovuuden esiin askartelutöissään.

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

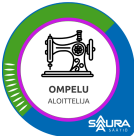
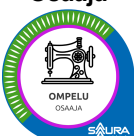

Kankaanpainanta - osaamismerkkit Esimerkkejä työtehtävistä: Suunnittelee ja painaa yksinkertaisia graafisia kuvioita tekstiileihin käyttäen sapluunoita tai painoseulaa. Hallitsee yksi- ja moniväripainatuksen sekä sapluunan leikkaamisen ja kohdistamisen eri pintoihin.	
Aloittelija 	Erityisesti osattava: Osaa käyttää kankaanpainantaan liittyviä perusvälineitä, kuten sapluunoita, painovärejä, erikokoisia vaahtomuovisia tuputtimia ja telarullia. Ymmärtää kankaan valmistelun painantaa varten ja osaa levittää väriä tasaisesti, käyttäessään sapluunaa. Osaa käyttää yhtä väriä kankaalla ja luoda selkeitä painojälkiä. Ymmärtää miten kangas valmistellaan painantaan ja jälkikäsitellään, painetun värin kiinnittäminen silitysraudalla.
Harjoittelija 	Erityisesti osattava: Osaa käyttää kahta tai useampaa väriä erikseen tai kerroksittain saman painopinnan luomiseksi. Osaa suunnitella yksinkertaisen kuvion ja painaa sen sapluunalla, esimerkiksi vapaasti leikatulla sapluunalla tai yksinkertaisella graafisella kuviolla. Ymmärtää painoseulan käyttötavan.
Osaaja 	Erityisesti osattava: Hallitsee monimutkaisten kuvioden painannan, joissa käytetään useita värikerroksia ja erillisiä painopintoja. Pystyy itse luomaan suunnittelemaansa kuvasta seulan tai sapluunan ja sovittamaan sen tarkasti kankaalle.
Kudonta kangaspuut - osaamismerkkit Esimerkkejä työtehtävistä: Valmistaa monivärisen poppanaliinan, jossa on värinvaihtoja ja kuvioita. Loimi on itse asennettu. Kutoo raidallisen maton, jossa loimi on itse asennettu kangaspuihin ja jossa käytetään eri sidoksia. Kutoo kangasta, jota voidaan käyttää esimerkiksi nahkapussukan materiaalina (nahkasuikale + poppana).	
Aloittelija 	Erityisesti osattava: Tuntee kangaspuiden perusosat ja niiden käyttötarkoituksen, kuten niidet, pirran ja loimen. Osaa kutoa valmiiksi asetettuun palttina sidokselliseen loimeen yksivärisiä tai raidallisia poppanoita ja mattoja, käyttäen kuteena erilaisia materiaaleja (valmiit poppana-, trikoo- ja matonkuteet). Ymmärtää loimen merkityksen, (mutta loimen asennus ei vielä kuulu taitoihin).
Harjoittelija 	Erityisesti osattava: Osaa asentaa loimen kangaspuihin ohjatusti. Tähän kuuluu loimen luonti, niisintä ja pirtaan pistely ja alkusolmut, sekä loimen jännittäminen sopivaksi kudontaa varten. Tuntee monimutkaisempia sidoksia (esim. toimikas, ripsisidos) ja osaa luoda erilaisia kuvioita ja värinvaihtoja kudontatyöhön. Osaa käyttää kolmen sukkulan tekniikkaa. Pystyy valmistamaan monivärisiä tai kuvioituja kudontatöitä, kuten poppanoita ja mattoja.
Osaaja 	Erityisesti osattava: Osaa kutoa vaativia sidoksia ja kuvioita. Pystyy suunnittelemaan ja toteuttamaan mattoja tai käyttökankaita (pyyheliina), käyttäen erilaisia sidoksia. Osaa yhdistää erilaisia materiaaleja, kuten pellavaa, villaa tai kierrätyskuteita (matot, taidetekstiilit).

Saura-säätiön Kädentaidot -osaamismerkit 2025

Nahkatyöt - osaamismerkki Esimerkkejä työtehtävistä: Erikokoiset pussukat (esim. sokeri- ja kahvi). Yksinkertaisten nyörien punonta/solminta. Erilaiset vuorelliset laukut, pussukat ja tossut. Yksinkertaiset vuoritetut vaatteet (esim. hame tai liivi).	
Aloittelija 	Erityisesti osattava: Ymmärtää mittayksiköt ja niiden käytön. Nahan tuntemus (esim. mistä kohti vuota leikataan mikäkin kappale). Nahkakaavat, kaavojen asettelu vuodalle.
Harjoittelija 	Erityisesti osattava: Osaa käyttää valmiita- ja suunnitella itse kaavoja tuotteiden valmistamiseksi. Vuodan taloudellinen käyttö. Työvälineiden käyttö itsenäisesti. Hallitsee mittayksiköt ja niiden käytön. Eri materiaalien yhdistäminen nahkaan.
Osaaja 	Erityisesti osattava: Työvälineiden käyttö itsenäisesti. Erilaisten vaativimpien tuotteiden suunnittelu ja valmistus. Vanhasta uutta idean ymmärtäminen ja toteuttaminen. Osaa muokata valmiita-, ja tehdä uusia kaavoja.
Neulonta - osaamismerkki Esimerkkejä työtehtävistä: Päähine, kaulahuivi, kämmekkäät, säärystimet, mallitilkkuja erilaisista langoista, vanttut, sukat vahvistetulla kantapäällä ja varsi-, kirjo- tai kohoneuleella, perusneule (pusero, pyllytin, hame, liivi), neulepuserot (esim. norjalaiset ja islantilaiset), erilaisten neulepintojen yhdistäminen asusteissa ja sukissa.	
Aloittelija 	Erityisesti osattava: - Neulonnan perusteet - Silmukoiden luominen, oikean ja nurjan silmukan neulominen ja neuleen päättäminen. - Mallitilkku ja sen merkitys neulonnassa. - Oikea työväline huomioiden langan vahvuus.
Harjoittelija 	Erityisesti osattava: - Silmukoiden lisääminen ja vähentäminen. - Yksinkertaiset kirjo- ja kohoneuleet. - Valmiiden ohjeiden mukaan neulonta.
Osaaja 	Erityisesti osattava: - Osaa itsenäisesti lukea ja tulkita neuleohjeita. - Osaa suunnitella omia ohjeita.

Saura-säätiön Kädentaidot -osaamismerkit 2025

Ompelu - osaamismerkit Esimerkkejä työtehtävistä: Sisustustekstiilit (esim. tyynynpäälliset, sängynpeitot tilkkutyötekniikalla), pussukat, päähineet, laukut, asusteet, vaatteet (esim. t-paita, hame, tunika, housut, puserot, takit).	
Aloittelija 	Erityisesti osattava: Opettelee työvälineiden käyttöä. Ymmärtää mittayksiköt ja niiden käytön. Yksinkertaiset ompelutehtävät ja silitys.
Harjoittelija 	Erityisesti osattava: Hallitsee mittayksiköt ja niiden käytön. Osaa käyttää valmiita kaavoja vaatteiden valmistuksessa. Työvälineiden käyttö itsenäisesti.
Osaaja 	Erityisesti osattava: Työvälineiden käyttö itsenäisesti. Erilaisten tuotteiden suunnittelu ja valmistus. Vanhasta uutta idean ymmärtäminen ja toteuttaminen. Osaa muokata valmiita-, ja tehdä uusia kaavoja.
Röijy - osaamismerkit Esimerkkejä työtehtävistä: Kaavojen asettelu kuvioiden mukaan, kappaleiden huolellinen merkintä, ompelujärjestyksen suunnittelu, haastavien kankaiden käyttö (kuvioiden kohdistus, materiaalien huomiointi), valmiiden kaavojen muokkaus, pitsien valinta kankaaseen sopivaksi, kivi-röijyn valmistaminen.	
Aloittelija 	Erityisesti osattava: Aloittelijan ompelumerkki tulee olla suoritettuna. Työvälineiden käyttö. Ymmärtää mittayksiköt ja niiden käytön. Valmiista kaavoista, kaavojen muokkaus itselle sopiviksi. Materiaalituntemus ja kaavojen asettelu kankaalle.
Harjoittelija 	Erityisesti osattava: Suoritettuna tulee olla harjoittelijan-ompelumerkki. Työvälineiden käyttö itsenäisesti. Hallitsee mittayksiköt ja niiden käytön. Osaa muokata omia kaavoja itselle sopivammiksi. Materiaalituntemus, kaavojen asettelu kankaalle suhteessa kankaan kuvioihin. Tietää eri materiaalien käyttäytymisen (esim. rimpsujen pituus ja leveys sekä hihojen poimulankojen kireys). Tunnistaa että kankaasta voi saada erilaisia röijyjä kaavojen asettelulla erilailla suhteessa kankaan kuvioihin.
Osaaja 	Erityisesti osattava: Suoritettuna tulee olla osaajan-ompelumerkki. Työvälineiden käyttö itsenäisesti. Erilaisten röijyjen suunnittelu ja valmistus. Vanhan/valmiin röijyn muokkaamisen/korjaaminen. Osaa muokata valmiita-, ja tehdä uusia kaavoja. Kiviröijy.

Saura-säätiön Kädentaidot -osaamismerkit 2025

Vaatteiden korjaus - osaamismerkki Esimerkkejä työtehtävistä: Housujen lahkeiden lyhennys ja pidennys, vaatteiden paikkaus, napin ompelu, vetoketjun vaihto (vuorittomiin ja vuorellisiin vaatteisiin), uusien osien valmistus korjattaviin vaatteisiin, kokonaisen asun pienentäminen suuremmasta koosta pienemmäksi.	
Aloittelija 	Erityisesti osattava: Työvälineiden käyttö. Ymmärtää mittayksiköt ja niiden käytön. Yksinkertaiset ompelutehtävät ja silitys.
Harjoittelija 	Erityisesti osattava: - Työvälineiden käyttö itsenäisesti - Hallitsee mittayksiköt ja niiden käytön.
Osaaja 	Erityisesti osattava: - Työvälineiden käyttö itsenäisesti - Erilaisten korjaus tehtävien suunnittelu ja toteutus - Vanhasta uutta idean ymmärtäminen ja toteuttaminen - Osaa muokata valmiita-, ja tehdä uusia kaavoja korjattavia osia varten (esim. uudet hihat rikki menneiden tilalle)
Virkkaus - osaamismerkki Esimerkkejä työtehtävistä: Virkkaamalla valmistetut: isoäidinneliöt ja sen muunnelmät (esim. torkkupeitto, tyynynpäällinen), pyöreät tuotteet (kuten trikoomatot ja pitsiliinat), pupu-unirätti, verhot ja kappaverhot, vaatteet, sekä muut virkkaamalla valmistetut tuotteet.	
Aloittelija 	Erityisesti osattava: Virkkauksen perusteet: Perussilmukoiden (ketju, kiinteä, piilo) merkkien tunnistaminen ja tekeminen. Puolipylväs ja pylväs. Oikean työvälineen valinta huomioiden langan vahvuus.
Harjoittelija 	Erityisesti osattava: Osaa lukea kirjallisia ja kuvallisia virkkausohjeita sekä lisätä ja vähentää silmukoita. Tunnistaa vaativampia virkkausmerkkejä kuten kaksoispylvään.
Osaaja 	Erityisesti osattava: Suunnittelee tai muokkaa valmiita ohjeita. Osaa suunnitella kaavat virkattavalle tuotteelle. Osaa lähes kaikki virkkauksessa käytettävät merkit.